

ابراهیم شفیع‌ی در دوران دفاع مقدس

ابراهیم شفیع‌ی نفر اول در سمت راست در کنار شهید حاجی بابا در دیدار با حضرت امام

بازی دراز باز یک قله مشخص بود یا چند ار تفاع و شامل می‌شد؟

بازی دراز در واقع نام یک سلسله ار تفاعات و قله‌های صعب‌العبور و بسیار سختی است که از قصر شیرین شروع می‌شود و تا ده دیره و شیشه راه می‌رود و بعد به سلسله جبال سنبله و سرکش وصل می‌شود. چند قله بسیار بلند دارد که بر حسب ارتفاع‌شان هر کدام نامی برای خود دارند. مثلاً قله ۱۰۰۸، قله ۱۰۵۰، قله ۱۱۰۰ جنوبی، قله ۱۱۵۰ که مرتفع‌ترین قله سلسله جبال بازی دراز است، قله ۱۱۰۰ مشرف به دشت ذهاب که نزدیک‌ترین قله به قصر شیرین بود، ارتفاعات اصلی بازی دراز را شامل می‌شدند. در واقع سلسله جبالِی را که از قصر شیرین تا سنبله و سرکش امتداد دارند بازی‌دراز می‌گویند.

در مناطق غربی کشور ار تفاعات زیادی وجود دارد، چرا بازی دراز این همه اهمیت داشت که چند عملیات برای آزادی آن انجام گرفت؟

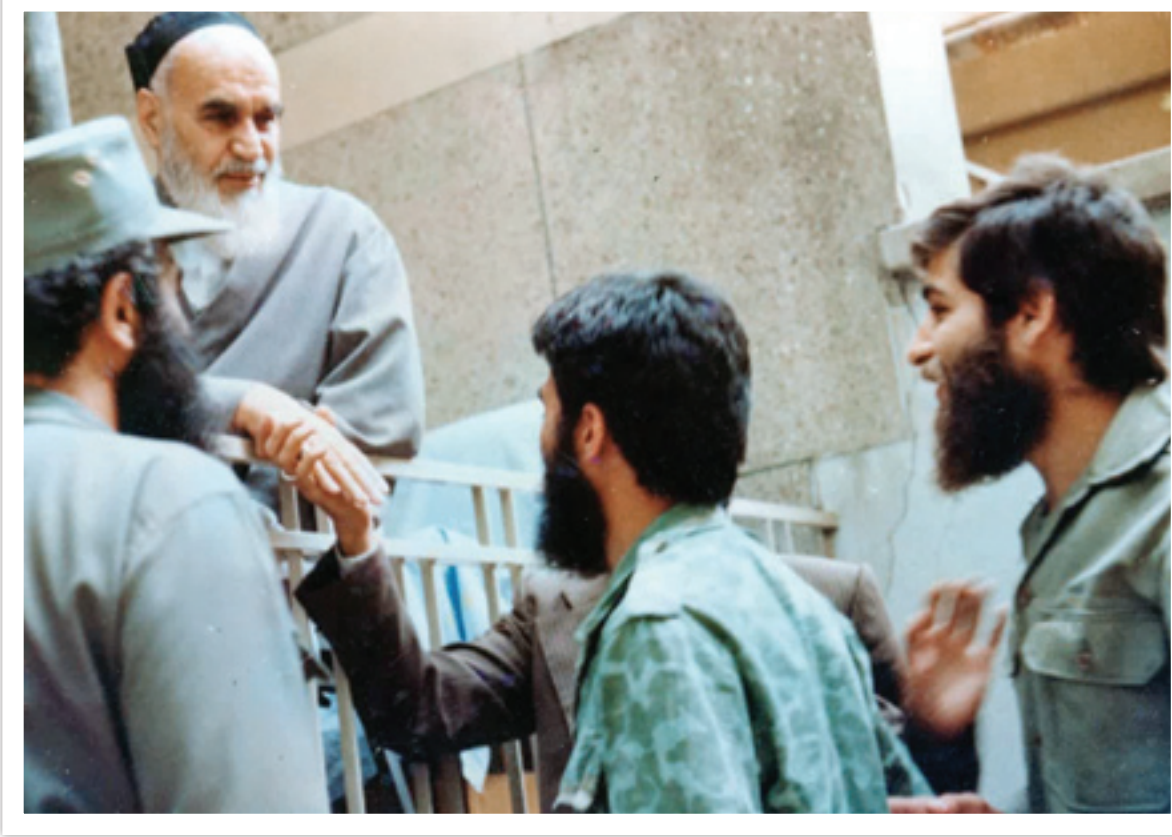
مسیری که از مرز خسروی به قصر شیرین و سرپل ذهاب و بعد به کرمانشاه و نهایتاً به تهران می‌رسد، زیر پای این ارتفاعات عبور می‌کند. در واقع اگر دشمن می‌خواست خودش را به تهران برساند، نزدیک‌ترین مسیر از همین جا بود. در تاریخ جنگ می‌بینیم منافقین نیز در عملیات مرصاد از همین مسیر قصد داشتند به تهران برسند، بنابراین در برنامه مدون ار تش، از این جاده به عنوان یک مسیر استراتژیک یاد می‌شد. پس هر طرفی که به بازی دراز مسلط بود، می‌توانست به این جاده نیز تسلط داشته باشد. از طرف دیگر بلندی‌های بازی دراز روی شهرهای قصر شیرین، گیلانغرب و سرپل ذهاب یعنی سه شهر مهم غرب کشور تسلط داشت. اگر ما می‌توانستیم به بازی دراز مسلط شویم و دشمن را عقب ببریم، سرپل ذهاب از دید او دور می‌ماند. گیلانغرب نیز همین طور، ضمناً با تسلط روی قله‌های بازی دراز می‌توانستیم قصر شیرین را از تصرف دشمن آزاد کنیم، به شکل کلی بازی دراز بر دشت ذهاب و شهرها و روستاهای موجود در آن مسلط است، همه این عوامل باعث می‌شد تلاش زیادی برای آزادسازی بازی‌دراز از دست دشمن صورت گیرد.

در تاریخ دفاع مقدس نام دو عملیات بازی دراز اول و دوم مشهور تر است. در کل چه تعداد عملیات برای آزادی بازی دراز انجام گرفت؟

عملیات بازی دراز اول و دوم که شما اشاره کردید و به این نام‌ها هم مشهور هستند یکی در اردیبهشت سال ۶۰ و دیگری در شهریور همین سال انجام گرفت که مناسبت گفت‌وگوی ما هم همین عملیات بازی دراز دوم است. اما تقسیم‌بندی‌های دیگری هم برای عملیات‌های رخ داده در منطقه بازی دراز وجود دارد. شهید محسن چریک (سعید گلابخش) در آبان سال ۵۹ عملیاتی در بازی دراز انجام داد که برخی از آن به عنوان عملیات بازی دراز اول یاد می‌کنند. عملیات محسن چریک در یکسری تپه‌های پایین بازی بازی دراز انجام گرفت که متأسفانه چندان موفقیت آمیز نبود. بعد عملیات دیگری در بهمن ۵۹ به صورت مشترک بین سپاه و ارتش انجام گرفت که البته فرماندهی این عملیات بر عهده ارتش بود. در این عملیات با سرهنگ بدری فرمانده تیپ دوم از لشکر ۸۱ رزمی هر کرمانشاه جلسات زیادی داشتیم. نهایتاً قرار شد عملیات را بهمن ماه انجام دهیم که منجر به آزادسازی قله ۱۰۰۸ بازی دراز شد، اما امکان ادامه عملیات برای آزادی دیگر قله‌ها میسر نبود. من به این عملیاتی که به فرماندهی ارتش انجام گرفت، بازی دراز اول می‌گویم. به هر حال تا

ارتباط با ما ۰۶۰۰۲۳۸۵

گفت‌وگوی «جوان» با ابراهیم شفیع‌ی، فرمانده محور عملیاتی «بازی دراز»

که در شهریور ۱۳۶۰ انجام گرفت

عملیات بازی‌دراز در غرب از سقوط آبادان در جنوب جلوگیری کرد!

علیرضا محمدی

بین یازدهم تا بیستم شهریور ۱۳۶۰ عملیات بازی دراز دوم انجام گرفت. «بازی دراز» در تاریخ و فرهنگ دفاع مقدس نام پر تکراری است. عملیات‌های متعددی آنجا انجام گرفته و سؤالات بسیاری نیز پیرامون آن مطرح است. اینکه اهمیت بازی دراز چه بود و چرا چند عملیات برای آزادی آن انجام گرفت و اصلاً این ارتفاع یک قله بود یا سلسله جبالی که باید آزاد می‌شد، سؤالاتی هستند که با شنیدن نام بازی دراز در ذهن دوستداران تاریخ دفاع مقدس شکل می‌گیرد. با چنین سؤالاتی و به مناسبت قرار داشتن در ایام انجام عملیات بازی دراز دوم سراغ دکتر ابراهیم شفیع‌ی فرمانده محور عملیات بازی دراز رفته‌یم که در دیگر عملیات انجام گرفته در این منطقه نیز حضوری فعال داشته است.

اینجای کار ما توانسته بودیم صرفاً قله ۱۰۰۸ را آزاد کنیم و هنوز قله‌های مرتفع دیگری باقی‌مانده بودند، بنابراین عملیات بعدی طرح‌ریزی و اجرا شد. از اسفند ۵۹ طرح عملیات بعدی بازی دراز ریخته‌شد و برای اولین بار ارتش از بچه‌های سپاه

خواست فرماندهی عملیات بعدی را بر عهده بگیرند، بنابراین ما از اسفند ۵۹ طرح عملیات و مسائلی مثل شناسایی و غیره را انجام دادیم و نهایتاً در اردیبهشت ۱۳۶۰ عملیات دیگری در بازی دراز انجام گرفت. در تاریخ جنگ این عملیات به مشترک‌ا اما این بار به فرماندهی سپاه بود.

اگر اشتباه نکنم در همین عملیات اردیبهشت ۶۰ بود که شهید شیروزی به شهادت رسید؟

بله، در ایسن عملیات که ابتدا بسیار موفقیت آمیز بود ما توانستیم قله‌های ۱۱۰۰، ۱۱۰۰ و ۱۱۵۰ را که مشرف به قصر شیرین بود پس بگیریم. بعد می‌خواستیم برای آزادسازی قصر شیرین هم اقدام کنیم که دشمن نیروهای سپاه سوم خود را به منطقه فرستاد و فشار زیادی روی رزمنده‌ها آورد. روایت‌هایی هست که حتی صدام شخصاً به منطقه آمده بود تا از شکست‌شان در این مقطع جلوگیری کند. بازی دراز برای عراق بسیار مهم و حیاتی بود و نمی‌خواستند به سادگی آن را از دست بدهند. مشکل ما در این عملیات نبود جاده مناسب در سمت خودمان بود. این مسئله باعث می‌شد تا نیرو و تدارکات به سختی به منطقه برسند. نهایتاً با پاتک‌های شدید دشمن مجبور شدیم از قله ۱۱۵۰ عقب‌نشینی کنیم و روی قله ۱۱۰۰ مستقر ششویم. در این عملیات شهید شیروزی گورستانی از تانک‌های دشمن در دشت ذهاب ایجاد کرده بود. در منطقه پشت چام امام حسن(ع) و کاسه کنود هم یعنی‌ها را زمینگیر کرده بود. بار آخر که می‌خواست بروند من

اگر لشکر ۷ دشمن می‌توانست به جنوب برود شاید شرایط آنجا به کلی تغییر می‌کرد. این لشکر می‌خواست آبادان را کاملاً تصرف کند، اما در جبهه غرب از هم پاشید و در نبود این لشکر، بچه‌های ما توانستند محاصره یکساله آبادان را بشکنند و این شهر را برای همیشه از خطر سقوط نجات دهند

به ایشان گفتم جلوتر نرو، دشمن پیشروی کرده و امکان دارد مورد اصابت قرار بگیری، اما ایشان گفت باید جلو برود تا بتواند خوب موضع‌گیری کند و تانک‌ها را بزند. رفت و این آخرین باری بود که او را دیدم. بالگردش از سوی تانک‌های دشمن مورد اصابت قرار گرفت و شیروزی به شهادت رسید. وجود شهید شیروزی در منطقه غرب یک نعمت بود. اگر بخواهم افراد تأثیر گذار در جبهه‌های غرب را به ترتیب نام ببرم، می‌توانم به بزرگانی چون شهید غلامعلی پیچک (فرمانده عملیات سپاه در غرب کشور)، شهید شیروزی، شهید حاج محمود غفاری، شهید محسن وزوایی، شهید موحد دانش و... اشاره کنم.

عملیات بعدی بازی دراز در شهریور ۱۳۶۰ با چه اهدافی صورت گرفت؟

در اردیبهشت سال ۶۰ طی عملیاتی که انجام دادیم چند قله مرتفع بازی دراز آزاد شدند، آن هم با کمترین تلفات و شهید. هر چند نتوانستیم قله ۱۱۵۰ را حفظ کنیم، اما دستاوردهای عملیات درخشان بود. دشمن در این عملیات کشته و زخمی شدند. این مسئله باعث شد تا شهید غلامعلی پیچک که فرمانده عملیات سپاه در جبهه غرب بود، طرحی بدهد که طی آن باید تمامی مناطق اشغالی غرب کشور آزاد می‌شدند و اگر امکان داشت ما چند شهر مرزی استراتژیک عراق را هم تصرف می‌کردیم. بر همین اساس و طبق دستور که شهید پیچک داده بود، کار شناسایی منطقه از گیلانغرب گرفته تا سومار و... از

سوی افرادی چون سردار کوثری، سردار الله کرم، شهید جعفر جنگروی، شهید وزوایی، شهید موحد، شهید جعفر جواهری، شهید احمدلو، شهید حاجی بابا و... انجام گرفت. من فرمانده محور این عملیات بودم که ابتدا قرار بود در مهرماه انجام گیرد. منتها چون در هشتم شهریور ۶۰ رجایی و باهنر در بمبگذار ی منافقین به شهادت رسیدند، جوی ایجاد شد که باعث شد زمان عملیات جلوتر بیفتد. حضرت امام(ره) در آن مقطع فرموده بودند رزمندگان ما جواب ترور رئیس‌جمهور و نخست‌وزیر را در میدان جنگ می‌دهند، بنابراین شهید پیچک گفت طبق فرموده امام باید کاری انجام داده و هر چه زودتر پاسخ در خوری به دشمن بدهیم. من معتقد بودم باید عملیات در مهرماه انجام گیرد، چرا که هوا در آن مناطق بسیار گرم بود و به دلیل سختی مسیر تدارکات و دشواری‌هایی که در این مسیر بود، حتی رساندن آب به بچه‌های حاضر در خط مقدم کار بسیار سختی بود. قاعدتاً به دلیل گرم‌ای هوا رزمنده‌ها تشنه می‌شدند و اگر آب کافی به آنها نمی‌رسید روی عملکردشان تأثیر می‌گذاشت، اما به هر حال شهید پیچک اصرار داشت عملیات را زودتر آغاز کنیم. از طرف دیگر به دلیل شهادت رجایی و باهنر یک جو احساسی بین رزمنده‌ها ایجاد شده بود. مرتب می‌امند به ما می‌گفتند چرا عملیات آغاز نمی‌شود و لحظه شماری می‌کردند. همه این عوامل باعث شد تا عملیات را در روز یازدهم شهریور ۱۳۶۰ آغاز کنیم که تا روز بیستم شهریور ادامه یافت.

طراح:علیرضا سجادی فر ■ شماره ۷۱۱۴

روزنامه جوان | شماره ۷۱۱۴

نتیجه این عملیات چه شد؟

تکته‌ای را قبلاً عرض کنم که برخی نام این عملیات را شهید رجایی گذاشته‌اند، برخی هم به آن بازی دراز دوم می‌گویند که این نام مشهور تر است. با توضیحاتی که قبلاً دادم به آن بازی دراز سوم می‌گویم. به هر حال نامش هر چه باشد، عملیات ما روز ۱۱ شهریور آغاز شد و ابتدا توانستیم قله ۱۱۵۰ و یکسری سلسله جبالی را که به قصرشرین می‌رسیدند از دست دشمن آزاد کنیم، اما این بار هم دشمن قصد نداشت به راحتی شکست را بپذیرد، بنابراین آمد و لشکر ۷ خودش را که قصد داشت برای تصرف کامل آبادان به جبهه جنوب اعزام کند در این منطقه به کار گرفت. نیروهای بعضی حاضر در لشکر ۷ آموزش‌های آبی- خاکی را پشت سر گذاشته بودند. عرض کردم قرار بود بروند آبادان محاصره‌شده را کاملاً تصرف کنند، اما به دلیل شرایط اضطراری منطقه غرب و تصرف قله ۱۱۵۰ توسط ما، بعضی‌ها این لشکر را در یک منطقه کوهستانی به کار گرفتند و بادیگر نیروهایی که در اختیار داشتند، توانستند ما را از قله ۱۱۵۰ به عقب برانند. در این عملیات هم همان مشکل طولانی بودن مسیر و سخت و صعب‌العبور بودن جاده‌های مواصلاتی به قله ۱۱۵۰ باعث شد تدارکاتی مثل آب و غذا به سختی به ما برسد. ما ۹ شبانه‌روز روی قله مقاومت کردیم. دشمن پاتک پشت پاتک می‌زد و ما به هر طریق بچه‌ها پاتک‌ها را دفع می‌کردیم. روزهای آخر بچه‌ها آب کافی نداشتند و تعدادی از آنها با آب تشنه به شهادت رسیدند. در آخرین روز عملیات، من که فرمانده محور عملیاتی بودم، اعلام کردم اگر فقط ۵۰ نیرو به ما برسد، باز هم می‌توانیم مقاومت کنیم، اما جاده‌ای که به قله می‌رسید شبانه روز از سوی دشمن گلوله باران می‌شد و اگر هم یگانی قرار بود به ما ملحق شود، میان راه تلفات می‌داد و حتی نمی‌توانستند به قله برسند. همه این عوامل باعث شد ما روز ۲۰ شهریور عملیات را تمام و از روی قله ۱۱۵۰ عقب‌نشینی کنیم، اما در طرف مقابل هم دشمن تلفات بسیار سنگینی داد. بسیاری از نیروهای ویژه و نخیه دشمن در پاتک‌های‌شان کشته و مجروح شدند. لشکر ۷ هم که می‌خواست آبادان را کاملاً تصرف کند در این عملیات از هم پاشید. تعداد زیادی از تانک‌ها و بالگردهای دشمن در این عملیات از بین رفت.

پس می‌توانیم بگویم یکی از اثرات عملیات شهریور ۱۳۶۰ در بازی دراز، حفظ شهر آبادان بود؟

بله، همین طور است. فقط دو هفته بعد از عملیات ما در بازی دراز، بچه‌های سپاه و ارتش در جبهه جنوب عملیات ثامن الائمه(ع) را انجام دادند و حصر آبادان در پنجم مهر ۱۳۶۰ شکست. اگر لشکر ۷ دشمن می‌توانست به جنوب برود شاید شرایط آنجا به کلی تغییر می‌کرد. این لشکر می‌خواست آبادان را کاملاً تصرف کند، اما در جبهه غرب از هم پاشید و در نبود این لشکر، بچه‌های ما توانستند محاصره یکساله آبادان را بشکنند و این شهر را برای همیشه از خطر سقوط نجات دهند.

طی صحبت‌های تان اشاره شد قله ۱۱۵۰ طی دو عملیات انجام گرفته در منطقه بازی دراز ابتدا آزاد شد اما نهایتاً دشمن دوباره آن را پس گرفت. سرنوشته این قله در ادامه دفاع مقدس چه شد؟

بعد از اینکه عراق خرمشهر را در سوم خرداد ۱۳۶۱ از دست داد، در جبهه جنوب احساس خطر کرد. دشمن برای حفظ قله‌های باقیمانده‌ای که در سلسله جبال بازی دراز همچنان در تصرف داشت، نیاز داشت یک پادولشکر خود را آنجا حفظ کند، بنابراین وقتی خرمشهر از دست رفت و خطر برای او در جبهه جنوب ملموس تر شد، تصمیم گرفت این قله را تخلیه کند تا نیروهای بیشتری را آزاد کند و به جبهه جنوب بفرستد. شرایط جبهه‌ها روی هم تأثیر می‌گذاشتند. زمانی ما با عملیات‌مان در بازی دراز مانع از اعزام نیروهای بیشتر دشمن به جنوب می‌شدیم و در زمان دیگر، عملکرد دیگر یگان‌ها در جبهه جنوب، روی شرایط جبهه غرب تأثیر گذار بود.

شهادی خاص عملیات بازی دراز در شهریور ۱۳۶۰ کدام یک از شهدای گرانقدر بودند؟

شهید عباس کاظمی، شهید جعفر جواهری و شهید روح‌اللهی از شهدای شاخص این عملیات بودند که افتخار دارم با همه این شهدا بسیار دوست و رفیق بودم. شهید جواهری سرر عمه من و معاون شهید وزوایی بود. شهید عباس کاظمی هم معاون عملیات خودم بود. کاظمی از آن نیروهای بسیار ورزیده و دوره دیده در کردستان بود که تخصص زیادی در جنگ‌های کوهستانی داشت. شهید روح‌اللهی هم بسیار فرد توانمندی بود. خدا هر سه این شهدا و دیگر شهدای انقلاب و دفاع مقدس را رحمت کند.

۵		۴	۲		
۷			۴		۸
۹		۵			۳
			۶		۷
				۳	
				۴	۷
			۷		۹
		۴		۵	۲
			۳		۷

د	۸	۷	ب	س	ه	۱	ا
س	ا	ب	ه	۱	د	۸	۷
ه	۱	ب	۷	ا	د	۸	س
ا	۸	د	س	۱	۷	۸	ب
۱	۷	ا	۸	د	س	ب	ه
۸	ب	۷	ا	۱	ه	د	س
۷	ا	۸	د	س	ب	ه	۱
۸	د	س	۱	۷	ا	ب	ه
۷	ا	۸	د	س	ب	ه	۱
۸	ب	۷	ا	۱	ه	د	س
۱	۷	ا	۸	د	س	ب	ه
۸	د	س	۱	۷	ا	ب	ه
۷	ا	۸	د	س	ب	ه	۱
۸	ب	۷	ا	۱	ه	د	س
۷	ا	۸	د	س	ب	ه	۱

جدول سودوکو

ارقام(۱ تا ۹) را طوری قرار دهید که

در هر ردیف، ستون و مربع‌های کوچک‌سه‌درسه فقط یک‌بار

به‌کارروند

جدول کلمات متقاطع

■ پاسخ جدول شماره ۷۱۱۳

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷
۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸
۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱
۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲
۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵
۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸
۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹

از راست به چپ

- ۱- مهر شتر- گروهی از حیوانات وحشی- ترش‌رویی.■ ۲- دست انداختن و مسخره کردن- کالایی را در برابر پرداخت پول از آن خود کردن- کنده کاری روی چوب■ ۳- این سوره بعد از جنگ «ذات السلاسل» نازل شد- کشوری که از بالاترین نرخ های آدم ربایی در جهان را دارد■ ۴- بینی- علت- کاشف آسبرین■ ۵- نفس- بوته جالیزی- به دنیا آوردن■ ۶- نوعی آشپزخانه- از گیاهان دارویی- مدیکال■ ۷- ماه سرد- کیسه وسایل خیاطی- ضمیر مخاطب- برگ برنده- اسب تیریزی■ ۸- سردار عزیزی که می‌گفت «ما ملت شهیداتیم؛ ما ملت امام حسینیم»- شهری در اسپانیا■ ۹- تور نامم- طاقچه بالا- همراه اشغال- زردچوبه- سرای مهر■ ۱۰- پدر آذری- جزیره ای در استرالیا- زمان زودگذر■ ۱۱- رقم آخر- شهر بندری هند- حرف نازی‌ها■ ۱۲- بیزاری- ملایم- از مشکلات زوج‌های جوان تهیه آن است■ ۱۳- شهر منافقین در اروپا- از شهرهای مسلمان نشین هند■ ۱۴- شراب- رژیم غذایی- خورشت■ ۱۵- وسنی- رودی در استرالیا- شاعر مسافر

از بالا به پایین

- ۱- توانایی مالی- مدعی العموم- سبزی خرد کردنی■ ۲- سنگ مرمر- طبقه همکف- از پرندگان■ ۳- کنایه از اذدست دادن علاقه و اشتیاق- ضربه پا به سر در تگواندو■ ۴- فیلم محمد درمنش- خرمای هندی- کرانه‌ها■ ۵- پایه و بنیاد- جانشینی- رودی در فرانسه■ ۶- لباس- نوعی طلاق- مایه حیات- صدویازده■ ۷- جنس قوی- بدبوی پر خاصیت- از گل‌ها- ازاده کر بلا■ ۸- از ویتامین‌ها- شکست ورزشی- قیمت پاکت نامه- تپه و پشته■ ۹- درپوزه گی- آفرین فرانسوی- مرد بی زن- شراب شاعرانه■ ۱۰- مخفف آنکه- معاون هیتلر- از جنس آهن- دبدبن از رز■ ۱۱- دشمن سخت- واحد اندازه گیری حرارت- تلخ■ ۱۲- از درختان جنگلی- رود پاکستان- دندان‌های عقب دهان■ ۱۳- گشاده‌رویی- جهانگشای مقدونی■ ۱۴- از اسمای حسنا ی الهی- پیرترین رئیس‌جمهور امریکا- دید و نظر■ ۱۵- از انجیل‌ها- نگارش حروف خار جی مورب- از اعمال حج